

06/04/2025

ח' ניסן תשפ"ה

**"חזור בך מדברייך!" ציווה שליח האפיפיור.
"כאן עומד אני, איני יכול אחרת", ענה לו מרטין לותר.
כך נולדה הציוויליזציה המערבית.**

לכבוד

שר החינוך יואב קיש

דוד פלבר, ממונה גף פרס ישראל

משרד החינוך

מיועדת: פרופ' אווה אילוז

מכובדיי,

חברי ועדת פרס ישראל בסוציולוגיה ובאנתרופולוגיה לשנת 2025 כשלו בדיוניהם ולא הגיעו היום להמלצה פה אחד כפי שעשו ביום ה-12.3.25 בנוגע למועמדותה של פרופ' אווה אילוז לפרס ישראל. משמעות החלטת חברי הוועדה, כל אחד משיקוליו, היא כי לא יוענק השנה פרס ישראל בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה. לצערי ולטרדתי הרבה, השינוי הדרמטי בוועדה נגרם בשל החדרה של שיקולים בלתי אקדמיים לדיוניה. כשילתי במשימתי כיו"ר הוועדה, כיוון שהצליחו גורמים מחוץ לוועדה לגרום שיוכנסו לדיוניה עניינים זרים ומטרידים. צר לי על שכך הסתיימה עבודת הוועדה. כפי שסיימתי את ישיבתה מהבוקר, מכאן והילך כל אחד ומצפונו, כל אחד וגורלו.

אני מסכם להלן את הפרספקטיבה שלי כיו"ר ועדת הפרס על התנהלותי למול השר ולמול פרופ' אילוז מתחילת חודש מרץ 2025 ועד ליום סיום עבודת הוועדה, ב-6.4.25 בשעה 8:38, וזאת קרוב לחודש לאחר הדיון הראשון. אדגיש: אני מיידע כאן גם את פרופ' אילוז בהליך כיוון שהשר ביקש את תגובותי דרכי, וכיוון שחשף את שמה כמועמדת שהוסכמה פה אחד בדיון הוועדה מיום ה-12.3.25. משהורה לי לשוחח איתה, ומשעה שההליך זוהם, אך הוגן שאשתף גם אותה במה שעבר עלי.

כידוע, הדיונים בוועדה אינם נרשמים בפרוטוקול והם סודיים. אליהם לא אתייחס. מסמך זה משקף את עמדתי בלבד כיו"ר הוועדה. היה מי שהאשים אותי כי נהגתי כסגורה של פרופ' אילוז. אלו דברי הבל. נהגתי בוועדה כסגורה של המצוינות. כך נהגתי בעשייתי באקדמיה מאז ומתמיד. לצערי, היה מי שפעל מתוך מניעים זרים והכשיל את הוועדה בהתנהלות בלתי מקצועית ובחוסר עקביות אקדמית.

במכתב המינוי ששלח השר קיש לחברי הוועדה ביום 22 בינואר 2025 כתב השר כי, ואני מצטט, פרסי ישראל מוענקים מדי שנה למצוינים שבאזרחי המדינה – חוקרים, אנשי רוח, אמנים ואנשי

יצירה ומעשה על תרומתם למדע, לאמנויות, לחברה ולמדינה (הדגשות שלי). בנוסף, בסעיף 26 בתקנון פרס ישראל כתוב כי, ואני מצטט, "בכל תחום תמליץ ועדת השופטים על זוכה אחד בלבד. ראוי שהוועדה תקפיד על רמת הצטיינות גבוהה מאוד של המקבל." לשם כך מינית אותנו, שלושה פרופסורים מן האקדמיה, ביועדנו לשקול שיקולים אקדמיים-מקצועיים, ואקדמיים בלבד, וזאת במטרה להעריך את תרומתם למדע של המועמדים והמועדות לפרס ישראל בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה לשנת 2025.

ארבע ישיבות קיימה הוועדה. הראשונה ב-12.3.25, השנייה ב-30.3.25, השלישית ב-3.4.25 והמכרעת הבוקר, ה-6.4.25.

ערעור השר על החלטת הוועדה המקצועית והשתלשלות הדיון למולו

בתגובה להמלצתה פה אחד של הוועדה מיום ה-12.3.25, הורה השר לוועדה במכתבו מיום ה-24.3.25, שבסימוכין 2000-1100-2025-0000042 ובשיחות טלפוניות עם שלושת חברי הוועדה בערבו של אותו יום, לקיים דיון חוזר בנוגע להמלצתה להעניק את פרס ישראל בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה לשנת 2025 לפרופ' אווה אילוז מן האוניברסיטה העברית בירושלים. בשיחת הטלפונית עימי באותו ערב, גם ביקשת שאשוחח עם פרופ' אילוז לברר את עמדתה ביחס לדרישות שבמכתבך. כך עשיתי. כך זכו חברי הוועדה שהמידע שעמד לרשותם הועשר מאוד ובדיעבד על כך תודתי.

למחרת מכתבו ביקש השר, באמצעות לשכתו, להיפגש עם הוועדה פנים לפנים, וזאת בטרם התכנסותה החוזרת, התכנסות שנקבעה ליום ה-3.4.25. למרות שאין זה מן הנהוג, קיבלתי גם בקשה זו בנפש חפצה. לבסוף לא התכנסה הפגישה המדוברת עם השר. דברך לוועדה נמסרו לה בפגישה עצמה בידי מר דוד פלבר, הממונה על גף פרסי ישראל.

עם זאת, עוד בטרם פגישת הוועדה התבקשתי לשוחח עם השר טלפונית. התעודדתי, בחושבי שיש לפני שעת רצון גם מצד השר. עדכנתי את חברי הוועדה וקיבלתי ברכת דרך. ציפיתי כי שיחה אישית עם השר, בה אמסור לו מידע מפורט אודות התמורה שחלה ביחסה של פרופ' אילוז למוסדות הבינלאומיים בעקבות ה-7 באוקטובר 2023, תניב את הפשרה המיוחלת. שיחה זו נערכה בערבו של ה-31.3.25.

למרבה האכזבה, שיחה זו לא בנתה את צידו השני של הגשר על בנייתו עמלתי כה רבות. בשיחה שיתפתי את כבוד השר בצורה מלאה בדברים הנוספים שלמדתי אודות עשייתה של פרופ' אילוז למען מדינת ישראל, וזאת מעבר לקריטריונים של המצוינות. ציפיתי כי השר ישקול את דבריי לחיוב עוד בטרם כינוסה הסופי של הוועדה וייתר את מה שהשתמע כפניה להתדיינות משפטית, על כל המשתמע מכך. לאכזבתי, השיחה הסתיימה ללא הגמשה משמעותית בדרישתו של השר כי פרופ' אילוז תחזור בה פומבית מן הפנייה לבית הדין הפלילי בהאג.

למרות אכזבתי, לאחר השיחה עם השר ערכתי בירור טלפוני נוסף למול פרופ' אילוז. כפי שסיפר השר בעצמו בשיחה עימי, לא הייתי היחידי במהלכי הגישור ביניהם. במקביל ערך גם נשיא המדינה, מר יצחק הרצוג, ניסיון גישור מצידו. אולם שנינו, נשיא המדינה ואנכי, מצאנו כי פרופ' אילוז רואה

בדרישתו של השר עלבון. הגם שלמדתי בשיחה כי דעתה על המוסדות הבינלאומיים קרובה מאוד לדעתו של השר, והגם שכתבה זאת In so many words בפרסומיה כמתואר במפורט מטה – השר שינה אך מעט מעמדתו הראשונית. חשתי כי צעדתי לקראתו צעד גישור משמעותי, אך בצעדי פסעתי אל חלל. בפרסומה בתקשורת בבוקרו של ה-4.4.25 כתבה פרופ' אילוז :

"האמת היא שאחרי 7 באוקטובר, אני יותר ספקנית לגבי בתי המשפט הבינלאומיים. אני לא רואה בהם יותר כמוסדות שמייצגים יושרה ללא פגם. כאשר כל כך הרבה מדינות מבצעות פשעים מזוועים אינן נשפטות, מדוע ישראל, מדינה קטנה מאוימת מצד כל כך הרבה גבולות וחזיתות, היא דווקא זאת שהוגש נגדה כתב אישום?"

התרשמתי כי דרישתו הבלתי מתפשרת של השר לחזרה פומבית של פרופ' אילוז מחתימתה בשנת 2021 אינה יכולה להיענות בידי אדם שמעמדו כמעמדה. אמרתי לשר כי מציאויות מתחלפות. הנה, מצרים לחמה כנגד ישראל ב-1973 במלחמת דמים; ואך שנים ספורות אחר כך נאם הנשיא סאדאת בכנסת ישראל – בהזמינו אותנו לשלום. כמו השינוי הזה, כך הסברתי את השינוי בעמדותיה של פרופ' אילוז. ההיסטוריה משנה דרכה, דעות משתנות, אנשים משתנים. למול סרבנותו המפתיעה, חשבתי כי עמדתו של השר אינה קשורה כל צרכה למידע שהעמדתי בפניו.

ביום ה-4.4.25, בעודו מתגושש למול פרסומה של פרופ' אילוז בעיתון הארץ, הורה השר לחברי הוועדה לשנות מכללי הדיון בוועדה ולפעול על-פי הנחייתך, אותה העביר אלינו יועץ השר, מר דוד פלבר. אני מצטט את הוראתו של השר כלשונה :

ביום ראשון תוכלו לבחור בין שתי החלטות. במידה והוועדה תחליט פה אחד לדחות את מכתבו של השר תהפוך פרופ' אילוז למומלצת הוועדה למרות פנייתה לבית הדין הפלילי של האג. ככל שמי ממכם מסכים עם מכתבו של השר (כלומר אין החלטה פה אחד כנגד מכתבו של השר) תשוב ההחלטה לידיה של פרופ' אילוז. במידה ופרופ' אילוז תודיע ציבורית שהיא חוזרת בה מפנייתה להאג, ימשוך השר את מכתבו והפרס יוענק לה. אחרת לא יהיה זוכה בקטגוריה בשנה זו. במידה ותבחרו פה אחד להתנגד לעמדת השר, הודיע השר כי לא יוכל להעניק פרס מטעמה של מדינת ישראל למי שפנתה לביה"ד בהאג – שפועל בימים אלה נגד חיילי צה"ל ומנהיגי המדינה. הליך זה מן הסתם יתקיים בבג"צ.

כאמור ברישא של מכתבי זה, הוועדה לא התבקשה לשקול מכתבים ממך, ובוודאי לא להצביע בעדך או נגדך. מבחינת הנוהל, ראיתי את הודעתך כבטלה. לפיכך, בתגובה להודעתך החורגת מתקנון הפרס – שאין בו דבר המסמך חברי וועדות לתמוך או להתנגד לעמדה פוליטית של השר, אלא

לשקול שיקולי מצוינות בלבד, הודעתי מיידית לחברי הוועדה ולקראת הדיון הסופי בבוקר ה-6.4.25 כלהלן:

מכובדיי כולם, תודה לדוד [פלבר] על העברת ההנחיה החדשה של השר. בהיותה חריגה מתקנון וועדות הפרס, ולמען מניעת ביזוי השר בבית המשפט על התערבות פוליטית בהליכי הוועדה ובכדי למנוע את ביזוי חברי הוועדה בבית המשפט הציבורי – ביום א' לא אביא את בקשתו של השר להצבעה. ביום א' תגיע הוועדה להחלטתה כנדרש בתקנון ועל בסיס שיקולים מקצועיים בלבד. כפי שכתב דוד בסיום המסר מן השר, שיקולים אחרים יישקלו כנראה בבית המשפט. לא לנו המה. זו אחריותי כיו"ר הוועדה לציית לתקנון. לא אחרוג ממנו. אנא התעלמו מהנחיית השר.

פירוט הליך הבחירה בוועדה, לבטים והכרעה

כפי שהסברתי לשר, מבחינת הישגיה ומעמדה האקדמי בעולם, הבחירה בפרופ' אילוז הייתה קלה. ולמרות הישגיה ומעמדה, ובכדי להסיר מוקשים אפשריים, בישיבתה הראשונה של הוועדה (ביום ה-12.3.25) העליתי אני את נושא חתימתה של פרופ' אילוז על מכתב הפנייה לבית הדין הפלילי בהאג בשנת 2021. ציינתי, שאל לוועדה להתעלם ברמה הטקטית מן המכתב האמור וכי צפוי שיעמדו למולנו קשיים. ועם זאת, שקלנו והכרענו את הדיון על-פי שיקולים אקדמיים בלבד.

בתום הדיון העביר אליך מר דוד פלבר את החלטת הוועדה. קודם לכן ובסיום הפגישה הסביר יועץ השר כי מרגע שיודיע לך את החלטתנו – צפוי כי, כנהוג, השר יתקשר לאלתר לפרופ' אילוז ויודיע לה על בחירתה, לכל המאוחר למחרת היום. זה לא קרה. דאגתי. לפיכך, בתום שבוע מהחלטת הוועדה שאלתי את יועץ השר – "לדאוג?". דוד פלבר השיב שאינו דואג ושהעיכוב נראה לו טכני. שלושה ימים אחר כך שוב 'בדקתי דופק' ונאמר לי כי "השר מתכוון לפרסם בשבוע הבא כמה זוכים שכבר נבחרו." והנה, כמעט שבועיים מיום החלטת הוועדה, ב-24.3 בערב קיבלתי את השיחה מן השר, ומיד בצמוד לה את מכתבו האמור לעיל. לאחר השיחה כתבתי ליועצו "אשר יגרת..."

יגרתי כי הבנתי שהזמן המתארך הנדרש לשר לאחר ישיבת הוועדה ב-12.3.25 משמש לו לצרכים שכנראה חורגים מנוהל הקריטריונים המסורים בידי הוועדה. כי לו קיבל השר את עמדתה המקצועית של הוועדה, הדברים היו מסתיימים מיידית. הבנתי שנכנסנו לאירוע פוליטי. מרגע זה יצא השד מן הבקבוק.

אודה: שד ההדלפות היה עירני עוד קודם. עמית ממוסד אחר ידע לספר לי כבר בחודש ינואר (!) מי חברי הוועדה, וזאת ביום בו אני קיבלתי ממך את מכתב המינוי. המשמעות: מי מעובדי משרד החינוך הדליף את המידע. נמסר לי כי גם בתקשורת ידועים שמות חברי הוועדה – כולל מחוץ לישראל.

כתוצאה, מאז המינוי ובוודאי מרגע הודעתו של השר על התנגדותו לפרופ' אילוז הוא חשף את חברי הוועדה ללחצים מצד התקשורת ומגורמים אחרים. הטלפונים של חברי הוועדה צלצלו הרבה מעבר

למקובל אצלם. אדרבה, הודעתו לתקשורת הניעה גם את נשיא המדינה יצחק הרצוג להתערב. כך או כך, ראיתי בהתנהלותו של השר כזיהום נקיונו של הליך הבחירה. מה שהיה אמור להיות שולחן מקצועי, שקט ומנוטרל מלחצים החל להתנווד. הוילון מחדר הוועדה נפתח אל החוץ. כך קרה שהיו בחברי הוועדה שהוטרדו וחשו מאויימים. ההליך הפוליטי שחולל השר הסיט את הדיון למקומות לא ראויים והאריך אותו – שוב ושוב. הוא שם את חברי הוועדה במצב בלתי נסבל, שהיה בו בכדי לשבש את שיקול דעתם. כך קרה.

לטעמי, היה בלחצים שחולל השר משום לבטל את שלושת הדיונים הנוספים ולהותיר את החלטתה של הוועדה מיום ה-12.3.25 על כנה. לצערי, אין בכללים משהו המסדיר זאת ואין לי לחולל כללים מן האין.

אציין גם כי התנהלות השר לקראת סוף השבוע האחרון גרמה לי לחשוב כי החלטתו הבלתי מתפשרת תצנן את חופש הביטוי באקדמיה הישראלית. חשתי כי דרישתו מפרופ' אילוז היא לכאורית בלבד. כסוציולוג הבנתי, כי השלכות עמדתך נוגעות לכל איש ואישה באקדמיה הישראלית. במובן זה, ראיתי בעמידתה הערכית של פרופ' אילוז, אותה פרסמה בעיתון הארץ ביום ה-4.4.25, עמדה של מנהיגת ציבור. בדבריה היא סימנה עבור רבים את שראוי לאקדמיה נאורה לעשות. כדבריו של עמנואל קאנט בספרו **הנאורות מהי**, פרופ' אילוז הייתה אמיצה להודות בשינוי דעותיה. ולמרות השינוי, היא לא נכנעה לדרישות השררה. כך ראוי למנהיגת ציבור. ראוי היה שהשר יראה זאת ויקבל את מנחת הפשרה שהונחה לפניו ריש גלי ב-4.4.25.

תיעוד ופירוט המפנה הדרמטי בעמדותיה של פרופ' אילוז

בשיחתנו הטלפונית ב-24.3.25 ביקשת ממני לשוחח עם פרופ' אילוז במטרה ללמוד מה עמדתה למול החלטתך. כך עשיתי. שוחחתי עם פרופ' אילוז ארוכות יומיים אחר כך. לאור מה שלמדתי בעקבות שיחתנו, העמדתי בפני הוועדה ובפניך תמונה מלאה יותר בדבר פועלה ועמידתה לטובת המדינה מאז ה-7 באוקטובר. מדבריה התרשמתי, כי כמו עולמם של רבים בישראל, גם עולמה התהפך. דעותיה השתנו, כמו גם יחסה לבית הדין הפלילי ולמוסדות האו"ם. בשיחתנו הטלפונית הבהולה ערב הדיון השלישי בוועדה, ביום 2.4.25, פירטתי לך אודות הערכתי את התמורה שעברה פרופ' אילוז. לצערי ולאכזבתי לא קיבל כבוד השר הערכה זו כמספקת.

אודה, לאור הבירור למול פרופ' אילוז, התרשמתי, כי כמו לשר, גם לוועדה לא עמד בדיון המקורי מלוא המידע על פועלה של פרופ' אילוז מאז ה-7 באוקטובר. אך משעה שהשר שלחני לשוחח עם פרופ' אילוז, למדתי כי משקלם של הדברים, המעשים והפרסומים שלה מאז ה-7 באוקטובר מאיינים ומבטלים כל חשש או טענה כאילו פרופ' אילוז "מחזיקה באידיאולוגיה אנטי ציונית מובהקת" (כך במכתבו של השר). כפי ששטחתי בפני השר, עשייתה של פרופ' אילוז מאז ה-7 באוקטובר מטילה אור שונה לחלוטין על מה שהצטייר לנגד עיניו כאשר רק חתימתה המיושנת על אותו מכתב עמדה למולו. למצער, למרות המידע המפורט שמסרתי לו בע"פ, השר דבק בדרישתו להליכה לקאנוסה. אדרבה, ניסיונו של השר להשפיע על הליך הבחירה בוועדה, וזאת במקביל לפרסום עמדתו בתקשורת מיום ה-4.4 – ובכן, ניסיונו זה שפך עלי צוננים. למדתי מכך כי המידע שהעמדתי לרשות השר היה ככלום בעיניו.

הופתעתי מעיקשות השר כיוון שבשיחתנו מסרתי לשר כי פרופ' אילוז הגנה על עמדת ישראל ויצאה בביקורת עשרות פעמים מאז ה-7 באוקטובר על ארגוני שמאל, ארגוני נשים – כולל האו"ם – וכנגד הוגי דעות בכירים – כמו ג'ודית באטלר – על התעלמותם ממעשי הזוועות ופשעי המין שביצעו מחבלי החמאס כנגד ישראל. העליתי בפניך ספק אם יש עוד אינטלקטואלים ישראליים, שיצא בביקורת כה נוקבת כפי שעשתה הפרופסור אילוז. אמרתי כי למעטים בנו, באקדמיה, יש את הכלים האקדמיים המהוקצעים להדוף טענות בוטות, כביכול ישראל היא מדינה קולוניאלית, עזה היא מחנה ריכוז, וכי ישראל עורכת שם רצח עם. פרופ' אילוז עשתה זאת באופן מעורר הערכה. הסברתי לך כי פעם אחר פעם היא חשפה את צביעותם של מבקרי ישראל ואת היסוד האנטישמי הנגלה בביקורתיהם על תגובת ישראל לפלישה הפלסטינאית הנוראית מעזה. מוסדות האו"ם ובית המשפט הבינלאומי בכלל זה.

אדרבה, אין הרבה דמויות באקדמיה הישראלית, ויתכן שגם בספירה הציבורית והפוליטית בישראל, שדבריהם המלומדים לטובת המדינה הופיעו כה רבות בעולם והשפיעו בכך על דמותה של ישראל בין האומות. לטעמי, צריכה מדינת ישראל להעריך את פרופ' אילוז על עמידתה הציונית והגאה ולשבחה. הזכרתי בדבריי לך ולמחרת בוועדה, כי בשל הגנתה על מדינת ישראל זכתה פרופ' אילוז לקיתונות ועלבונויות ממשנאי ארצנו. ולמרות זאת – פרופ' אילוז לא עצרה מהגנתה עלינו. היא המשיכה להדוף טענות סרק אנטישמיות והאשמות מסולפות על ישראל בגין רצח עם. אם תחוש נבגדת בידי השר והממשלה – יהא זה בצדק.

להלן אני מפרט עבורך את המהפך שחוותה הפרופ' אילוז בעקבות ה-7 באוקטובר 2023, בכלל זה ביחסה לבית המשפט הפלילי בהאג. את הדברים הבאים אמרה למראיין מספר חודשים אחרי הטבח, והם הופיעו בכתב העת [The Forward](https://www.theforward.com). ניתן לראות טקסט זה כמצביע על חזרתו של המודחק, ובמובן עמוק – כחזרתה של היהדות הנרדפת אל התודעה הישראלית והיהודית של פרופ' אילוז – כפי שקרה מאז לרבים באקדמיה הישראלית ובציבור הישראלי. בעיני, קריאת הדברים להלן אינה מותירה ספק בדבר המהפך אותו עברה הפרופ' אילוז.

מן הריאיון עם פרופ' אוה אילוז, 2.2.24

כשהחדשות, עם תמונות וסרטונים, הבהירו שגבול המדינה נחצה ללא מאמץ, שהתרחש טבח רחב היקף, שהצבא לא נראה בשום מקום, הרגשתי משהו שמעולם לא הרגשתי קודם לכן בחיים. אני יכולה לכתוב זאת אימה טהורה, לא מדוללת. מהסוג שאני מרגישה - לשניות חולפות - רק כשאני צופה בסרט אימה או חווה סיוט נורא. האדמה מתחת לרגליי נפערה. זו הייתה המחשבה אודות אויב שחודר לפרטיות של הבתים, אודות הטבח הפראי והמחריד, שמחת המרצחים, חוסר האונים של אומה שלמה, שמחכה בייסורים לצבא שיציל את האזרחים. האירוע כפי שהתרחש היה בעל מרקם של סיוט. הימים שלאחר מכן הפכו את התהום לעמוקה וחשוכה עוד יותר. כשאתה חי בישראל ואתה מאמין בזכויות אדם באותה מידה כמוני, אז אתה עסוק בעיקר בפוליטיקה של ההווה, ובמיוחד באיוולת ובאכזריות של הכיבוש. אבל אירועי ה-7 באוקטובר ותגובותיהם של אמנים, אינטלקטואלים, בקמפוסים האמריקאים ובמפלגות שמאל קיצוני שונות ברחבי העולם,

התמזגו והפכו עבורי לאירוע אחד. האירוע היחיד הזה – המורכב משניים – דחף אותי אל העבר היהודי, וגרם לי להתמודד עם האפשרות המדהימה שהאנטישמיות לא מתה, אחרי הכל.

הייתה לי הזכות לחיות בצרפת, ארה"ב, ישראל, גרמניה, וכולן נתנו לי את התחושה שאני מוגנת מהשפלות הגזענות. אבל עכשיו אני נאלצת לחשוב ששכחתי את האנטישמיות התת-קרקעית, שבעבעה מתחת לפני השטח. היא מורכבת מאידיאולוגיות שונות, כולל אנטי-ציונות בהשראה סובייטית, אסלאם רדיקלי פוליטי וערעור פוסט-קולוניאלי של הלגיטימיות של ישראל. האנטישמיות הזו מעוותת יותר מקודמתה, מכיוון שהיא מוצעת בשם ערכים פרוגרסיביים, ובכך יוצרת בלבול עצום בשמאל, מחריפה את הרטוריקה שלו ומחלישה את השמאל הישראלי עצמו. העובדה שחלק ניכר מהשמאל לא היה מסוגל לנקוב בשמו של פשע נגד האנושות ולהוקיע אותו משום שהקורבנות היו יהודים ישראלים, מרמזת בעיניי שחלק מהשמאל הפך לאנטי-הומניסטי, שהוא כבר לא מונע על ידי ההומניזם שהיה, מבחינה היסטורית, הדחף המוסרי שלו. הוא עשה דה-הומניזציה לישראל באופן שמזכיר את השעות הגרועות ביותר של כמה משטרי שמאל. השמאל ההומניסטי שאני תומכת בו אינו מבצע חיסול חשבונות פוליטיים כאשר רבים כל כך, משני הצדדים, מתים באכזריות כה רבה. הוא אינו מבצע היררכיה בין מקרי מוות וקורבנות. הלב שלי נשבר ממספר ההרוגים הבלתי נתפס בעזה כי אני הומניסטית ואוניברסליסטית. אבל **איבדתי את הכבוד לחלקים בשמאל, כולל השמאל היהודי, כמו הזרמים היהודיים או קול השלום היהודי, שלא היו מסוגלים לעמוד בדרישות השעה ולהפגין חמלה וסולידריות עם קורבנות הפוגרום. אני לא חושבת שישראל מבצעת רצח עם.**

מה שאני ממשיך ומתאר להלן ביטל, להערכתך, את הטענות שהעלה כבוד השר קיש במכתבו. אדרבה, כל בר-דעת יכול להבין מן הדברים את סמיכות דעתה של פרופ' אילוז לדרישות השר ממנה. היא אמרה את שביקש In so many words ופעם אחרי פעם. טור הדעה שלה מה-4.25 חזר ואמר זאת.

הטראומה של ה-7 באוקטובר הביאה את פרופ' אילוז למקד את מבטה האנליטי והשיטתי על נושא שמעולם לא חקרה בעבר: **האנטישמיות**. סיפרתי לך ולחברי הוועדה כי בתום שנה בלבד מיום ה-7 באוקטובר פרסמה פרופ' אילוז ספר בנושא, שכותרתו בצרפתית: **ה-8 באוקטובר – גניאולוגיה של השנאה הטהורה**. הספר פורסם בצרפת בהוצאת גאלימר היוקרתית והפך בשבועות הראשונים להוצאתו לאור לרב מכר עם יותר מ-16,000 עותקים. בימים אלו גם מתקדמת לדפוס גרסתו העברית של הספר, שכותרתו **'גניאולוגיה של שנאה יומרנית'** (בהוצאת כנרת-זמורה-ביתן). בספרה זה מנתחת פרופ' אילוז את כישלונו המוסרי של השמאל הרדיקלי אחרי טבח ה-7 באוקטובר. כבר מכותרתו למדים יודעי דבר על המהלך האנליטי שמייצרת פרופ' אילוז בחיבור בין כתביהם הביקורתיים של קאנט, ניטשה ופוקו – אלא שבמקום להביט אל התבונה, פרופ' אילוז מפנה את מבטה הביקורתי אל מקורות 'השנאה הטהורה' כלפי היהודים והישראלים.

עורך הספר מסביר כי לצורך הבנת נהרות השנאה שהופנו כלפי ישראל והיהודים מאז ה-7 באוקטובר שילבה פרופ' אילוז כלים סוציולוגיים עם ביקורת תרבות. עם איזמל ניתוחים חד ומעמיק בחדירתו היא מפענחת את הקודים העמוקים של האנטישמיות ומסבירה את התשתית

הרעיונית של המופעים האנטי-הומניסטיים של השמאל הרדיקלי בעולם. היא ממקדת את מבטה על היסודות האנטי-ציוניים והאנטישמיים, שמילאו את השיח הציבורי ואת הקמפוסים של אוניברסיטאות העילית בארצות הברית, אוסטרליה ואירופה. לדבריו, **קוראי הספר ימצאו בו כתב הגנה מפורט, יסודי ונוקב לא רק על זכותה של מדינת ישראל להתקיים, אלא גם על עקרונות ההומניזם והליברליזם, שנראה שנשכחו או עוותו על ידי הקצוות הרדיקליים של השמאל העולמי.** בנוסף לגרסה הצרפתית והעברית, הספר עתיד להופיע גם באנגלית.

יתירה מזאת: בחודשים שלאחר ה-7 באוקטובר ובעיקביות יוצאת-דופן פרסמה פרופ' אילוז 26 (!!!) מאמרים מלומדים וטורי דעה **במובילים שבעיתוני העולם**: בלה-מונד (צרפת), די צייט (גרמניה), אל-פאיס (ספרד), הארץ (ישראל), סודצ'ה צייטונג (גרמניה), המגזין הפילוסופי (צרפת), דר פרייטאג (גרמניה), במגזין K על יהדות ואירופה במאה ה-21 (צרפת), ובפרנקפורטר אלגמיינה צייטונג (גרמניה). בנוסף, ובעדות מוחשית למעמדה בעולם, בעקבות ה-7 באוקטובר ערכו שמונה מגזינים בינלאומיים ראיונות עומק עם פרופ' אילוז, כלהלן: לה גראנד קונטיננט והלה מונד (צרפת), המחקר הסוציולוגי (שוודיה), דה פורוורד (ארה"ב), סודצ'ה צייטונג (גרמניה), אל קונפידנציאל (ספרד), והלה-DDV (צרפת).

בנספח שלהלן אני מעמיד לרשות השר והמשרד את הקישורים למאמרים, למען תוכלו לקרוא את המקורות בעצמכם ולהיווכח איזו סגורית קמה למדינת ישראל ולצה"ל. די אם אזכיר מעט מרוח הדברים. הנה, למשל, מן ה-9 באוקטובר 2023, כאשר כול האקדמיה הישראלית עדיין שרתה בהלם, באבל ובשיתוק – כבר אז הגיבה פרופ' אילוז ב-ידי צייט' שבגרמניה. במאמר זה היא ניתחה את הטראומה שחוותה החברה הישראלית בעקבות התקפת החמאס. היא דנה באופי חסר התקדים של האלימות הפלסטינית ובכישלונה של מדינת ישראל להגן על אזרחיה. אילוז הדגישה במאמר את ההשפעה העמוקה של ה-7 באוקטובר על הנפש הקולקטיבית בישראל תוך קריאה לחשבון נפש מוסרי ופוליטי.

והנה, בפרסום האחרון ברצף בלתי-נלאה זה, מראשית חודש מרץ 2025, צירפה פרופ' אילוז את חתימתה למכתב פתוח, שהופיע בלה-מונד בחתימת אינטלקטואלים יהודים בצרפת. במכתבם מגנים גדולי ההוגים היהודים בצרפת את מה שהם מתארים כאדישות או הכחשה של השמאל הקיצוני בנוגע לאנטישמיות. המכתב מותח ביקורת על כישלונם של חוגים פרוגרסיביים להכיר ברטוריקה אנטישמית ולהתנגד לה למול האקטיביזם הפרו-פלסטיני. הוא גם קורא לצרפתים לאשרר מחדש את דבקתם בערכים אוניברסליסטיים.

בין לבין כתבה פרופ' אילוז דברים ברוח זו או במפורש:

"כשהולכים לקצוות מאבדים את הבהירות המוסרית; הגם שהמצב בעזה טרגי, לכנותו רצח עם זו הטעיה, המזיקה לניסיונות לכינון שלום. אני דוחה את הטענה שפעולות הצבא הישראלי הן רצח עם; אני מזועזעת על כי יש הטוענים כי אפילו הנאציזם כבר לא מזוהה עם אובדן הדרך המוסרית בעולם."

בפרסומיה הרבים היא תיארה את השינוי שחל בישראל מאז ה-7 באוקטובר, ונתנה עדות לעומק הטראומה בזיהויים של הישראלים את הפלסטינים עם הנאצים. היא גם תיארה את תחושת הבדידות והנטישה שחווי ישראלים ויהודים מאז ה-7 באוקטובר – כואבים את אובדן הסולידריות עם ישראל ואסונה. יחד עם פרופ' דרק פנסלר מהרווארד – אחד החוקרים החשובים אודות הרצל והציונות ויו"ר הוועדה לבדיקת האנטישמיות בהרווארד – היא כתבה שהשמאל כבר אינו יודע כיצד לדבר על המזרח התיכון. לטענתה, הפרוגרסיבים איבדו את היכולת להתמודד עם הסבל באזור.

כל המעיין במכלול פרסומים זה ימצא אותם כבדי משקל ועקביים. אדרבה, בעיון כזה ימצא כל בר-דעת כי הטענה שפרופ' אילוז מחזיקה ב'אידיאולוגיה אנטי ישראלית מובהקת' היא חסרת בסיס. כל בר-דעת גם מבין ללא קושי מה הערכה של פרופ' אילוז למוסדות הבינלאומיים, ולבית הדין הפלילי בהאג בכלל זה. בפרסום בהארץ ב-4.25 אמרה זאת בריש גלי. כך, אם חתימתה על המכתב להאג נחשבת בעיני כבוד השר קיש ל'מעשה' – הרי איך יכנה השר את עשרות המעשים הללו? האם אין המפנה בדברים וריבוי המעשים גוברים או מאיינים את עמדותיה ביחס לגופים הבינלאומיים? לשם מה התעקש השר על עריכת טקס השפלה לפרופ' אילוז? עמדתה ברורה; היא אינה יכולה אחרת.

התאכזבתי מן האופן בו הכניס השר שיקולים זרים לדיוני הוועדה. התאכזבתי יותר ממי בוועדה שכתוצאה מן הלחצים הכניס אליה שיקולים שהאוזן תיצלה מהם. ועם זאת, אני מודה לשר קיש על כי בחר בי להימנות בין מי שזכו לשפוט את ההגשות לפרס ישראל בסוציולוגיה ובאנתרופולוגיה לשנת 2025. קיוויתי לתוצאה אחרת. לאור המידע שהעמדתי ברשותי, ציפיתי מן השר שיוביל לתוצאה אחרת. משלא עשה כן, מטעמיו, ומשעה שהוועדה הוכרעה בידי מי שהטיל אל תוכה שיקולים זרים ונהג, לטעמי, בחוסר אחריות ומקצועיות, כל שנותר לי זה לצפות משופטי ההיסטוריה לראות אירוע זה בפריזמה של הציטוט הפותח, ולהבין כי לא רק פרופ' אילוז עמדה למשפטו של השר. אם אינו מכיר את הדברים, אזי למען השכלתו אני מפנה את השר ללמוד עוד מעט על פשר עמידתה של פרופ' אילוז במאמר [שבקישור להלן](#), ואבחר מתוכו ציטוט:

אנשים כמו אנה פוליטקובסקיה, סטפן שארבונייה ווויז'יט רוי, אשר בחרו למות במקום לכרוע ברך בפני כוח אכזר, עשו זאת אולי מתוך צורך עז בעקביות אישית. אם נבחן מקרוב את הביוגרפיות שלהם, נגלה שמה שהיה להם במשותף הוא הדאגה שלא "לבגוד" בעצמם. כניעה הייתה גוזלת מהם לא רק את הכבוד העצמי, אלא חשוב יותר, את תחושת הזהות העצמית הברורה שלהם. היא הייתה מטשטשת את הגבולות החשובים שהגדירו את עצמם בעיני עצמם. אילו לא עשו את מה שעשו, הם לא היו הם באמת. מבחינה מוסרית, וגם מבחינה קיומית, אנשים אלה בוודאי אינם מסוגלים לשאת עמימות. עבורם לא יכול היה להיות דבר נורא ממצב עכור. "אם נולדת אנושית, אינך יכולה להתנהג כמו פטריה", כתבה פוליטקובסקיה במאמר קצר שכותרתו "האם אני פוחדת?" ולכן, כדי להתרחק מחוסר בהירות

מוסרי או קיומי, הם נוטים לבחור בדרכים המסוכנות ביותר
ולעולם לא להתפשר על עמדותיהם.

לנוכח כל הדברים הללו אסכם :

אני עומד לצד המצוינות האקדמית של פרופ' אילוז ; זו וזו בלבד עמדה לנגד עיני, כנדרש בכללי פרס
ישראל וכראוי באקדמיה. טעה השר, וכתוצאה מכך נבגדה הוועדה מתוכה. לא כך ראוי לוועדה
אקדמית. **כאמור מעלה : מכאן והילך כל אחד ומצפוניו, כל אחד וגורלו.**

על החתום,

פרופ' גד יאיר,

יו"ר ועדת פרס ישראל בסוציולוגיה ובאנתרופולוגיה 2025

האוניברסיטה העברית בירושלים

נספח:

פרסומיה של פרופ' אילוז בעיתונות מאז ה-7 באוקטובר 2023

- **9 Oct 2023 – Die Zeit (Germany, German):** “*Israel: Ein grundlegendes Sicherheitsgefühl ist zerbrochen*” – In this guest article, Eva Illouz reflects on the trauma experienced by Israeli society following the Hamas attacks. She discusses the unprecedented nature of the violence, the failure of the Israeli state to protect its civilians, and critiques governmental decisions that may have contributed to the crisis. Illouz emphasizes the profound impact on Israel's collective psyche and calls for a moral and political reckoning.

Published: October 9, 2023, in *Die Zeit* (German). [Link to article](#).

- **17 Oct 2023 – El País (Spain, Spanish):** “*La insensibilidad moral de la izquierda*” – Co-authored op-ed by Eva Illouz, Aviad Kleinberg, and David Grossman. A manifesto by Israeli academics and activists criticising some progressives’ responses to the Oct. 7 Hamas attacks and urging unequivocal condemnation of violence against civilians on both sides.

Published: Oct 17, 2023 in *El País* (Spanish). elpais.com

- **23 Oct 2023 – Haaretz (Israel, English):** “*Can Israel Wake Up From Its Worst Nightmare and Do the Right Thing?*” – Opinion piece by Eva Illouz analyzing Israel’s state after the October 7 attacks. Illouz describes the trauma as a sign that Israel’s “house has been built on quicksand” and calls for introspection and change.

Published: Oct 23, 2023 in *Haaretz* (English). <https://www.haaretz.com/opinion/2023-10-23/ty-article-opinion/premium/can-israel-wake-up-from-its-worst-nightmare-and-do-the-right-thing/0000018b-56e0-d2b2-addf-76f84b5d0000>

- **27 October 2023 – Süddeutsche Zeitung (Germany, German):** “*Wir, die Linken? Nicht mehr*” – In this guest article, Eva Illouz reflects on the response of the international left to the October 7 Hamas attacks. She expresses profound disappointment, noting that many leftist intellectuals and activists failed to unequivocally condemn the atrocities. Illouz argues that this reaction represents a betrayal of the universal human rights principles that the left traditionally upholds. She emphasizes the need for moral clarity and a reassessment of leftist values in light of recent events.

Published: October 27, 2023, in *Süddeutsche Zeitung* (German). [Link to article](#).

- **2 Nov 2023 – Haaretz (Israel, English):** “*The Global Left’s Reaction to October 7 Threatens the Fight Against the Occupation*” – Eva Illouz criticizes parts of the international left for responses that, in her view, distort moral priorities after Oct. 7. She argues October 7 was a deep rupture for Jewish life in Western democracies and that dismissive reactions by the “global left” undermine the struggle against the Israeli occupation.

Published: Nov 2, 2023 in *Haaretz* (English). <https://www.haaretz.com/opinion/2023-11-02/ty-article-opinion/premium/the-global-lefts-reaction-to-october-7-threatens-the-fight-against-the-occupation/0000018b-8b8d-d7a8-afcf-abaf5d670000>

- **16 Nov 2023 – K. (France, English):** “*Genocide in Gaza? Eva Illouz replies to Didier Fassin*” . Article by Illouz rebutting sociologist Didier Fassin’s characterization of Israel’s actions in Gaza as “genocide.” She critiques Fassin’s method and emphasizes the importance of precise language in morally fraught times (“Eva Illouz criticises the sociologist’s method, which skews

his entire argument. In her view, “in the troubled times we live in, choosing the right words is a moral and intellectual duty”)

Published: Nov 16, 2023 on *Jews, Europe, the XX1st century (K.)* (English; also published in French via *Philosophie Magazine*) k-larevue.com

- **29 November 2023 – der Freitag (Germany, German):** “*Am 7. Oktober hörte das Herz der Linken auf, zu schlagen*” – In this article, Eva Illouz critically examines the response of parts of the international left to the Hamas attacks on October 7. She argues that many leftist intellectuals and activists failed to condemn the massacre unequivocally, instead framing it within a broader anti-colonial narrative that, in her view, distorts moral priorities. Illouz contends that the left's historical commitment to universal human rights was betrayed when it failed to acknowledge the suffering of Israeli civilians. She calls for a reassessment of leftist values and a renewed commitment to moral clarity.

Published: November 29, 2023, in *der Freitag* (German). [Link to article](#).

- **16 January 2024 – der Freitag (Germany, German):** “*Nur als Demokratie wird Israel überleben*” – In this exclusive article for *der Freitag*, Eva Illouz argues that Israel's survival depends on restoring and strengthening its democratic institutions. She warns that without a political solution to the Palestinian issue and a commitment to democratic values, Israel risks becoming a “racist pariah state” isolated from the international community. Illouz critiques the Israeli government's policies and stresses that only a democratic, egalitarian approach can ensure long-term stability and security for all inhabitants of the region.

Published: January 16, 2024, in *der Freitag* (German). [Link to article](#).

- **18 January 2024 – Süddeutsche Zeitung (Germany, German):** “*Unter Opfern*” – In this guest article, Eva Illouz critiques the contemporary left's focus on identity politics and victimhood. She argues that the left, once united by universal values such as equality and freedom, has become fragmented by competing claims of victimization, leading to internal conflicts and a departure from its foundational principles. Illouz emphasizes the need for the left to return to universalist ideals and move beyond the current preoccupation with identity-based grievances.

Published: January 18, 2024, in *Süddeutsche Zeitung* (German). [Link to article](#)

- **Jan 2024 – Der Freitag (Germany, German):** “*Nur als Demokratie wird Israel überleben*” (German for “Only as a democracy will Israel survive”) – Essay by Eva Illouz arguing that Israel's very survival depends on restoring true democracy and resolving the occupation. She warns that without democracy (including a political solution to the Palestinian issue), Israel will become a “racist pariah state” shunned by the world

Published: mid-Jan 2024 in *Der Freitag* (German; press release dated Jan 16, 2024) verlag.freitag.de; <https://www.freitag.de/autoren/eva-illouz/eva-illouz-exklusiv-im-freitag-nur-als-demokratie-wird-israel-ueberleben>

(Also appeared in English as a Haaretz op-ed on Jan 20, 2024. <https://www.haaretz.com/israel-news/2024-01-20/ty-article-opinion/highlight/israel-is-facing-existential-threats-from-inside-and-out-theres-one-solution/0000018d-243a-db77-ad9f-ff3af1d20000>)

- **20 Jan 2024 – Haaretz (Israel, English):** “*Israel Is Facing Existential Threats From Inside and Out. There’s One Solution*” – Illouz calls for a broad social-democratic movement to renew Israel’s social contract and counter both external enemies and internal societal breakdown after Oct. 7. She contends Israel’s existence is threatened on multiple fronts and that only a centrist, democratic renewal can save it

Published: Jan 20, 2024 in Haaretz (English; originally published in German in *Der Freitag*). <https://www.haaretz.com/israel-news/2024-01-20/ty-article-opinion/.highlight/israel-is-facing-existential-threats-from-inside-and-out-theres-one-solution/0000018d-243a-db77-ad9f-ff3af1d20000>

- **3 Feb 2024 – Haaretz (Israel, English):** “*How the Left Became a Politics of Hatred Against Jews*” – In this piece, Illouz examines the rhetoric of certain left-wing academics (notably criticizing philosopher Judith Butler’s comments framing the Oct. 7 attack as “an act of resistance”). She argues that parts of the left, in adopting extreme anti-Israel stances, have betrayed egalitarian ideals and veered into a politics of hate that paves “the way for hatred of Jews”

Published: Feb 3, 2024 in Haaretz (English). <https://www.haaretz.com/opinion/2024-02-03/ty-article-opinion/.highlight/how-the-left-became-a-politics-of-hatred-against-jews/0000018d-6562-d7f7-adcf-6def4fe50000>

- **18 Feb 2024 – Le Monde (France, French):** “*Eva Illouz ou l’économie des sentiments*” – A long-form profile of Eva Illouz published in *M Le magazine du Monde*, exploring her work on the sociology of emotions, capitalism, and romantic relationships. The article discusses her influence on contemporary debates about love, neoliberalism, and the commodification of emotions, highlighting her intellectual journey and key contributions to sociological thought. In the interview, Illouz also addresses Israel and the ongoing war, analyzing how the conflict has reshaped global political discourse and perceptions of Jewish identity. She critiques the responses from both the Israeli government and parts of the international left, arguing that moral clarity is often lost in polarized debates.

Published: Feb 18, 2024 in *Le Monde – M Le Magazine* (French). [Link to article.](#)

- **12 March 2024 – der Freitag (Germany, German):** “*Eva Illouz: Warum Judith Butler keine Linke ist*” – In this opinion piece, Eva Illouz critiques philosopher Judith Butler’s characterization of the October 7 Hamas attacks as “armed resistance.” Illouz argues that such statements undermine leftist and anti-racist principles by appearing to justify violence against civilians. She contends that the left cannot align itself with groups that commit atrocities, suppress women, and persecute LGBTQ+ individuals. Illouz emphasizes that the true left should uphold universal human rights and reject any form of violence or hatred.

Published: March 12, 2024, in *der Freitag* (German). [Link to article.](#)

- **14 Mar 2024 – Le Monde (France, French & English):** “*Les propos de Judith Butler sur le Hamas nous rappellent que les intellectuelles aussi peuvent se livrer à la supercherie*”. Op-ed by Illouz (a *Le Monde* “Tribune”) responding to Judith Butler’s public remarks likening the Oct. 7 attacks to armed “resistance.” Illouz denounces Butler’s stance as intellectually hollow and deceptive (“supercherie”), arguing that even renowned intellectuals can fall into moral error.

Published: Mar 14, 2024 in *Le Monde* (French; also available in *Le Monde* English edition as “*Judith Butler’s remarks on Hamas remind us that intellectuals too can indulge in deception*”) [lemonde.fr](https://www.lemonde.fr)

- **22 March 2024 – Die Zeit (Germany, German):** “*Eva Illouz’ Laudatio auf Omri Boehm: Die unvollendete Demokratie*” – Eva Illouz delivered the laudatory speech for philosopher Omri Boehm at the Leipzig Book Fair, where he was awarded the Leipzig Book Prize for European Understanding. In her speech, Illouz praised Boehm’s intellectual courage and his critical examination of Zionism, democracy, and the Israeli-Palestinian conflict. She emphasized his argument that Israel must fundamentally redefine its democratic principles to ensure equality for all its citizens. In this interview with *Die Zeit*, she expands on these themes, discussing Israel’s political landscape, the role of intellectuals in political discourse, and the challenges of defending universalist values in polarized debates.

Published: March 22, 2024 in *Die Zeit* (German). [Link to article](#).

- **18 Apr 2024 – El País (Spain, Spanish):** “*Irán, Israel y la confusión moral*” (“Iran, Israel and the moral confusion”) – Eva Illouz reflects on the post-Oct 7 global discourse using the famous duck-rabbit optical illusion as a metaphor. She argues that many observers cannot see both Israeli and Palestinian suffering simultaneously – since Oct. 7, “we are all immersed in a duck-and-rabbit game,” where one either sees Israel as victim or Palestine as victim. This perceptual trap, she writes, has led to moral confusion in judging the conflict.

Published: Apr 18, 2024 in *El País* (Spanish). <https://elpais.com/opinion/2024-04-18/iran-israel-y-la-confusion-moral.html>

- **17 May 2024 – Süddeutsche Zeitung:** „Euer Hass auf Juden. Antisemitismus an Universitäten“ („Your Hatred of Jews. Antisemitism at Universities“). Illouz deconstructs the “radical condemnation of Israel” seen in many Western campus protests after Oct. 7, exposing what she calls *virtuous antisemitism*. She notes that protesters championing “*Free Palestine*” frequently applaud Hamas (a fundamentalist terror group) and demonize Israel as an apartheid or Nazi-like state, a stance that in her view perverts leftist values and ignores the conflict’s complexity.

Published: May 17, 2024 in *Süddeutsche Zeitung*. (German). <https://www.sueddeutsche.de/kultur/universitaeten-antisemitismus-eva-illouz-gastbeitrag-1.7250998?reduced=true>

- **21 May 2024 – Haaretz (Israel, English):** “*The Virtuous Antisemitism of Campus Protests Against Israel*“. Illouz says: „The left that calls itself “woke” is demonstrating in the streets and on campuses around the world to demand a “free Palestine,” which means, in many cases, the simple elimination of Israel. These protests, it should be stressed, are very different from the demand for a political solution to the agonizing conflict that divides Israelis and Palestinians.“

Published: May 21, 2024, Haaretz (English) <https://www.haaretz.com/opinion/2024-05-21/ty-article-magazine/premium/the-virtuous-antisemitism-of-campus-protests-against-israel/0000018f-9aa0-d264-a1bf-deb7652f0000>

- **24 May 2024 – El País (Spain, Spanish):** “¿Son antisemitas las protestas contra Israel?” (“Are the protests against Israel antisemitic?”). Spanish version of Illouz’s analysis of “*virtuous antisemitism*” in pro-Palestinian movements (the content closely parallels her K. article on campus protests). She observes that the self-described woke left demonstrating for a “Free Palestine” often in effect calls for the elimination of Israel and equates Israel with ultimate evils, while celebrating Hamas’s actions. Illouz stresses that these protests are starkly different from legitimate calls for a political solution and instead represent a dangerous moral inversion on the left.

Published: May 24, 2024 in *El País* (Spanish). <https://elpais.com/opinion/2024-05-24/son-antisemitas-las-protestas-contra-israel.html>

- **30 May 2024 – K. (France, English):** “*Of Campus Protests and Virtuous Antisemitism*”. On what cultural soil is the radical condemnation of Israel based? Eva Illouz applies the principle of deconstruction of representations so beloved of part of the Left to the question of antisemitism. She sheds light on the old trope that feeds militant passion, and allows it to clear its conscience: the idea that Jews represent a danger to humanity.

Published: May 30, 2024 in K. (France) <https://k-larevue.com/en/the-campus-protests-and-virtuous-antisemitism/>

- **11 July 2024 – Die Zeit (Germany, German):** “*Zwischen den Fronten*” – In this interview, Eva Illouz discusses the shifting political allegiances of Jewish voters in France, particularly their growing disillusionment with the political left and concerns over rising antisemitism. She analyzes how Jewish identity is being reshaped by recent political developments, including the far-right’s attempts to court Jewish voters and the left’s perceived failure to confront antisemitism within its ranks. Illouz also reflects on how the Israel–Hamas war has influenced these debates, arguing that the polarization around Israel has deepened divisions within progressive movements.

Published: July 11, 2024 in *Die Zeit* (German). [Link to article.](#)

- **14 October 2024 – Süddeutsche Zeitung (Germany, German):** “*Eure Fast-Food-Argumente*” – This article presents Eva Illouz’s acceptance speech for the Aby Warburg Prize, awarded by the Free and Hanseatic City of Hamburg. In her speech, Illouz reflects on the complexities of the Israeli-Palestinian conflict and critiques the oversimplified narratives that often dominate public discourse. She emphasizes the importance of embracing complexity as a prerequisite for truth and peace, warning against the dangers of reducing intricate issues to simplistic arguments. Illouz draws parallels to Aby Warburg’s own efforts to combat propaganda and misinformation during World War I, underscoring the enduring relevance of critical, nuanced analysis in contemporary debates.

Published: October 14, 2024, in *Süddeutsche Zeitung* (German). [Link to article.](#)

- **18 November 2024 – Frankfurter Allgemeine Zeitung (Germany, German):** “*Das Gift der Opferkultur*” – In her acceptance speech for the Frank-Schirmmacher-Preis, Eva Illouz addresses the concept of victimhood in contemporary society. She critiques how the extreme right exploits notions of guilt and victimization, highlighting the destructive power of identity politics when misused. Illouz warns against the manipulation of collective grievances and emphasizes the importance of universal values in combating divisive ideologies. Her speech serves as a call to recognize and resist the corrosive effects of a culture overly centered on victimhood.

Published: November 18, 2024, in *Frankfurter Allgemeine Zeitung* (German). [Link to article.](#)

- **29 December 2024 – Süddeutsche Zeitung (Germany, German):** “*Völkermord? Im Ernst?*” – In this guest article, Eva Illouz addresses and refutes the accusation that Israel's military actions in Gaza constitute genocide. She critiques the application of the term "genocide" to the conflict, arguing that such a characterization is historically inaccurate, dishonest, and antisemitic. Illouz emphasizes the need for precise language in international discourse and warns against the politicization of human rights terminology. She contends that while the situation in Gaza is tragic and complex, labeling it as genocide is both misleading and detrimental to genuine efforts for peace and justice.

Published: December 29, 2024, in *Süddeutsche Zeitung* (German). [Link to article.](#)

- **1 Mar 2025 – Le Monde (France, French):** “*Nous, Français juifs, n'avons rencontré que le silence, le déni ou l'indifférence de la gauche extrême face à l'antisémitisme*” – Open letter co-signed by Eva Illouz and other Jewish intellectuals in France, condemning what they describe as the indifference or denial of the far-left regarding antisemitism. The letter critiques the failure of certain progressive circles to recognize and oppose antisemitic rhetoric within pro-Palestinian activism and calls for a reaffirmation of universalist values.

Published: Mar 1, 2025 in *Le Monde* (French). [Link to article.](#)

Interviews (October 2023 – Present)

- **9 Oct 2023 – Le Grand Continent (France, French & Spanish):** “*Israël : « la rage va remplacer la terreur »*”. In-depth interview with Eva Illouz conducted just two days after the Hamas attacks. Illouz analyzes the unprecedented nature of the Oct. 7 events, which she says are hard to even name “because it’s a strange mix of massacre, terrorist attack and military operation”. She predicts that Israeli society’s terror will soon turn into rage (“la rage va remplacer la terreur”) and discusses how this crisis might reshape Israeli and Palestinian realities.

Published: Oct 9, 2023 on *Le Grand Continent* (French; also available in Spanish translation).
<https://legrandcontinent.eu/fr/2023/10/09/israel-la-rage-va-remplacer-la-terreur-une-conversation-avec-eva-illouz/#:~:text=,Un%20attentat>

- **18 Oct 2023 – Le Monde (France, French & English):** “*Eva Illouz, sociologue : ‘Je crois qu’après les attaques terroristes... le Hamas est devenu le nazi’*” – Interview by *Le Monde* (Luc Bronner). Illouz explains that the Hamas terrorist massacres of Oct. 7 have engaged both Israelis and Palestinians in a “full-scale war” and will irrevocably change Israelis’ perception of Palestinians. She observes that after these attacks, Israeli society sees Hamas as “*the Nazi*”, indicating the depth of shock and historical trauma invoked

Published: Oct 18, 2023 in *Le Monde* (French; an English version appeared in *Le Monde’s* English edition) [lemonde.fr](https://www.lemonde.fr)

- **27 Oct 2023 – Sociologisk Forskning (Sweden, English):** “*Populism’s four driving emotions, and how to cultivate emotions supporting democracy: An interview with Eva Illouz*” – Academic interview by Poul Poder and Marcus Persson. Illouz discusses themes from her then-new book *The Emotional Life of Populism*, focusing on how fear, disgust, resentment, and love fuel right-wing populism. She also reflects on social media’s role in spreading negative emotions and suggests strategies to cultivate solidarity and hope to “*sustain modern democracy*”

Published: Oct 27, 2023 in *Sociologisk Forskning* 60(2) (English) sociologiskforskning.se

- **2 Feb 2024 – The Forward (USA, English):** “*‘Never has peace seemed so necessary and impossible’ — Eva Illouz on the horrors of Oct. 7 and its aftermath*” – An extensive conversation with Illouz by journalist Robert Zaretsky. Illouz reflects on the carnage of Oct. 7 and the war that followed, noting that “*never has peace seemed so necessary and so impossible at the same time.*” She discusses the “*cascade of commentaries*” that came in the attacks’ wake and critiques how even humanist circles struggled with their responses. Illouz’s insights draw on her work on emotions, as she talks about the feelings of despair and isolation among Israelis and Jews when global solidarity frayed.

Published: Feb 2, 2024 in *The Forward* (English). [forward.com](https://www.forward.com)

- **19 Apr 2024 – Le Monde (France, French):** “*« La gauche ne sait plus parler de ce qui se passe au Proche-Orient »*” – Joint interview with Eva Illouz and historian Derek Penslar, conducted by Marc-Olivier Bherer (*Le Monde*). They discuss the intense debates dividing the global left in the wake of the Israel–Hamas war. Illouz and Penslar argue that the left “*no longer knows how to talk about what is happening in the Middle East,*” examining how progressive discourse has faltered in addressing both Israeli and Palestinian suffering. Illouz specifically addresses the influence of postcolonial theory and why parts of the left struggle to acknowledge antisemitism in their ranks.

Published: Apr 19, 2024 in *Le Monde* (French) [lemonde.fr](https://www.lemonde.fr)

- **17 June 2024 – Süddeutsche Zeitung (Germany, German):** “*Ach, die Linke, diese entsetzliche Linke*” – In this article, Eva Illouz reflects on her long-standing political identification with the left and the profound sense of alienation she has felt since the reactions of parts of the global left to the October 7 Hamas attacks. She argues that the left, traditionally committed to human rights and anti-authoritarian values, has lost its moral compass when it comes to Israel, embracing a form of ideological rigidity that prevents it from acknowledging the

suffering of Israeli civilians. Illouz discusses the tensions between universalist principles and the radical anti-colonial discourse that, in her view, has led some on the left to justify or downplay violence. She calls for an intellectual reckoning within progressive circles, urging a return to a leftist politics based on moral consistency rather than ideological dogmatism.

Published: June 17, 2024, in *Süddeutsche Zeitung* (German). [Link to article](#).

- **21 Sep 2024 – El Confidencial (Spain, Spanish):** “*La socióloga marxista Eva Illouz: ‘El consenso de que el nazismo sobrepasó los límites se ha roto’*” – Interview by Paula Corroto during Illouz’s visit to Madrid for the *Festival de las Ideas*. Illouz – described as a Marxist sociologist – discusses how democratic norms are breaking down and how political discourse has become increasingly “*sentimental and emotive*”. She observes that a fundamental consensus has shattered: “*the consensus that Nazism overstepped all bounds has been broken,*” reflecting on the rise of extreme comparisons and historical relativism in current debates.

Published: Sep 21, 2024 in *El Confidencial* (Spanish) elconfidencial.com

- **15 Oct 2024 – Le DDV (France, French):** “*Eva Illouz : « Cette gauche est devenue une sorte de Frankenstein ! »*” – Interview by Emmanuel Debono in *Le Droit de Vivre* (journal of LICRA). Illouz addresses the surge of what she calls an “*unprecedented intensity of hatred*” against Israel and Jews in certain pro-Palestinian leftist circles. She argues that a part of the left has turned into “*a sort of Frankenstein,*” stitching together anti-imperialist rhetoric with antisemitic tropes. Illouz warns of a “*dérèglement de la carte intellectuelle*” – a breakdown of the intellectual and moral compass – among these activists, and urges a return to universal humanist principles.

Published: Oct 15, 2024 in *Le DDV* (French) leddv.fr